

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

5.1.1 ลักษณะของค่าสัมประสิทธิ์จีนีและปัจจัยทั้งหมดที่มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ปี พ.ศ. 2545 ถึง ปี พ.ศ. 2549

การกระจายรายได้ในประเทศไทยโดยรวมทั้งประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 มีความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าสัมประสิทธิ์จีนีในปี พ.ศ. 2549 มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.57 จากปี พ.ศ. 2545

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่จะนำมาประมาณสมการการกระจายรายได้ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 และปี พ.ศ. 2549 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน สัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ สัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สิน สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด จำนวนการเจ็บป่วย และสัดส่วนสัดส่วนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ พบว่ามีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.43 1.30 2.00 1.40 37.23 และ 1.60 ตามลำดับ

ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และที่มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2545 และปี พ.ศ. 2549 ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.49 ส่วนขนาดของครัวเรือนและอัตราการว่างงานลดลงร้อยละ 5.71 และ 0.89 ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่สำคัญได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมนอกภาคเกษตรมีสัดส่วนลดลงร้อยละ 1.40 หากพิจารณาสถานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน พบว่าสัดส่วนผู้ถือครองทำการเกษตรและสัดส่วนผู้ดำเนินธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.50 และ 0.70 ตามลำดับ ส่วนสัดส่วนผู้ที่เป็นลูกจ้างลดลงร้อยละ 2.8

5.1.2 การประมาณการสมการการกระจายรายได้ในประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 ปี พ.ศ. 2545 ถึง ปี พ.ศ. 2549

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยโดยเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม มีดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยซึ่งพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์จีนีโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า White Heteroskedasticity (P-value) มีค่าเท่ากับ

0. 586224 แสดงว่าไม่มีปัญหาความแปรปรวนของตัวคลาดเคลื่อนในแบบจำลอง ค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.2558 แสดงว่าตัวแปรอิสระนี้สามารถอธิบายค่าสัมประสิทธิ์จีนีได้ร้อยละ 25.58 ที่เหลืออีกร้อยละ 74.42 ไม่สามารถนำมาอธิบายค่าสัมประสิทธิ์จีนีได้ ค่า F – Statistic เท่ากับ 8.41 และมีค่า P value เท่ากับ 0.0000 แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการจะมีอย่างน้อย 1 ค่า ที่มีผลกระทบต่อค่าสัมประสิทธิ์จีนี ซึ่งตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 มีอยู่ 4 ตัวแปร คือ 1) ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน 2) สัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของครัวเรือน 3) สัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สิน และ 4) สัดส่วนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายรายได้ในประเทศไทยซึ่งพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์จีนี พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์จีนี ได้แก่ สัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของครัวเรือน โดยหากมีสัดส่วนมากขึ้นจะมีผลทำให้ค่าสัมประสิทธิ์จีนีมีค่าต่ำซึ่งหมายความว่ามีการกระจายรายได้ดีขึ้น ส่วนสัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สิน สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด และสัดส่วนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ โดยหากมีสัดส่วนมากขึ้นมีผลทำให้ค่าสัมประสิทธิ์จีนีมีค่าสูงซึ่งหมายความว่ามีการกระจายรายได้แย่ลง สำหรับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนและจำนวนการเจ็บป่วยไม่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์จีนี

ข้อมูลปีพ.ศ. 2545 และปีพ.ศ. 2549 ที่นำมาวิเคราะห์นั้น ไม่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์จีนี ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของทวิศักดิ์ หมั่นเจริญจิต (2553) ที่พบว่าการกระจายรายได้ในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเท่าเทียมกันมากขึ้นยกเว้นภาคเหนือ

5.1.3 การทดสอบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสมการการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จีนี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าสัมประสิทธิ์จีนีมากที่สุดได้แก่ สัดส่วนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจ (NONWORK) ซึ่งมีค่า P-value เท่ากับ 0.0002 และ สัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของครัวเรือน (EXPINC) ซึ่งมีค่า P-value เท่ากับ 0.0157 ทำการทดสอบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสมการการถดถอยพหุคูณที่ประมาณได้ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จีนีมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แสดงว่าอิทธิพลของสัดส่วนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจและสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของครัวเรือน ไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างของสมการการถดถอยพหุคูณที่ประมาณได้

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากผลการศึกษาพบว่า หากมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้มากขึ้นจะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์จีนีต่ำ ดังนั้นหากมีส่งเสริมการให้ครัวเรือนมีการใช้จ่ายมากขึ้น โดยเฉพาะรายจ่ายเพื่อการลงทุนมากขึ้นจะทำให้การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น อาทิเช่น โครงการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ บัตรเครดิตเกษตรกร กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารหมู่บ้าน โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชนตามแนวคิดการฟื้นฟูหมู่บ้านโดยจัดสรรงบประมาณโดยตรงให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน (SML)

2) จากผลการศึกษาพบว่า หากมีสัดส่วนของครัวเรือนที่มีหนี้สิน สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดในภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดทั้งหมด และสัดส่วนผู้ไม่ได้ปฏิบัติงานในเชิงเศรษฐกิจมีค่ามาก จะทำให้เกิดปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหามาตรการเพื่อลดสัดส่วนของปัจจัยดังกล่าว เช่น โครงการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร (value added) โครงการการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตและแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โครงการฝึกอบรมอาชีพให้ครัวเรือนมีอาชีพในเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น เช่น ภาคหัตถกรรม ภาคการค้าและบริการที่ท้องถิ่นนั้นมีความชำนาญการ (specialization) ได้แก่ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และโครงการอบรมให้ครัวเรือนรู้จักใช้วิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อลดภาระหนี้สินของครัวเรือน

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

การศึกษารั้งนี้ได้ทำการศึกษาระยะการกระจายรายได้ในภาพรวมระดับประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างกันในหลายๆด้านในแต่ละพื้นที่ของประเทศ เช่นด้านภูมิศาสตร์ ด้านประชากร และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษารั้งต่อไป ควรทำการศึกษาแยกเป็นรายภาค หรือรายจังหวัดเทียบกับภาพรวมทั้งประเทศ เพื่อจะสามารถนำผลการศึกษาที่ได้มาพิจารณาแก้ไขปัญหาการกระจายรายได้ที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ของประเทศต่อไป ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับอื่นๆ